

Autoevaluarea implementării Planului de acțiuni privind guvernarea deschisă

Țara	Republica Moldova
Perioada de acțiune a Planului	Noiembrie 2023 – decembrie 2025
Data elaborării	10 februarie 2026

Introducere

Explicați pe scurt contextul național și local, discutând motivele pentru care eforturile de guvernare deschisă sunt importante pentru țară. De asemenea, prezentați pe scurt prioritățile reformei guvernării pentru țară și modul în care planul de acțiune evaluat contribuie la aceasta. De asemenea, furnizați o scurtă descriere a modului în care angajamentele OGP ale țării sunt relevante pentru principiile fundamentale ale guvernării deschise ale OGP (transparență, participare civică, responsabilitate publică).

Context național și local și relevanța guvernării deschise

Guvernarea deschisă reprezintă un pilon esențial pentru consolidarea unei democrații funcționale, reziliente și incluzive, în special într-un context marcat de reforme structurale profunde și de parcursul de integrare europeană al Republicii Moldova. În ultimii ani, creșterea așteptărilor cetățenilor față de transparența decizională, integritatea instituțiilor publice și calitatea serviciilor publice a evidențiat necesitatea consolidării mecanismelor de participare civică și de responsabilitate publică, atât la nivel central, cât și la nivel local.

La nivel local, aceste provocări sunt amplificate de diferențele de capacitate administrativă, de accesul inegal la informații și de participarea redusă a cetățenilor în procesele decizionale. În acest context, eforturile de guvernare deschisă contribuie la reducerea decalajelor dintre autorități și comunități, la creșterea încrederii publice și la îmbunătățirea calității deciziilor prin implicarea efectivă a societății civile și a cetățenilor.

Republica Moldova a aderat la inițiativa internațională **Open Government Partnership (OGP)** în anul 2011, reafirmând constant angajamentul său față de valorile guvernării deschise. În noiembrie 2023, Guvernul a aprobat cel de-al **5-lea Plan național de acțiune pentru guvernare deschisă**, confirmând determinarea de a promova politici publice bazate pe transparență, acces la informații, integritate, anticorupție, bugete deschise, digitalizare și participare civică. Aceste valori sunt considerate indispensabile pentru realizarea reformelor asumate și pentru avansarea parcursului european, în conformitate cu așteptările cetățenilor.

Prioritățile reformei guvernării și contribuția planului de acțiune

Domeniile de guvernare deschisă, promovate de Parteneriatului pentru Guvernare Deschisă se pliază cu direcțiile strategice de dezvoltare ale Republicii Moldova și contribuie direct la implementarea documentelor-cheie de planificare strategică națională, printre care:

- **Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, în special:**
 - Obiectivul 7 – Asigurarea unei guvernări eficiente, incluzive și transparente;
 - Obiectivul 8 – Edificarea unui sistem de justiție echitabil, incoruptibil și independent.
- **Strategia de transformare digitală a Republicii Moldova 2023-2030, prin:**
 - Obiectivul general 4 – Instituirea unui stat digital eficient, inteligent și transparent;
 - Obiectivul general 5 – Crearea unui mediu digital accesibil, sigur și incluziv.
- **Programul național de integritate și anticorupție 2024-2028, cu accent pe:**
 - Asigurarea unei guvernări deschise și respectarea transparenței în procesul decizional;
 - Gestionarea transparentă și responsabilă a patrimoniului public.
- **Programul pentru dezvoltarea organizațiilor societății civile 2024-2027, în special:**
 - Îmbunătățirea accesului OSC la procesele decizionale la nivel central și local.

Scopul Planului de acțiuni pentru guvernare deschisă 2023-2025 este de a asigura o guvernare transparentă, responsabilă și eficientă prin îmbunătățirea proceselor decizionale și participative, consolidarea dialogului cu cetățenii și dezvoltarea capacităților instituționale de aplicare a principiilor guvernării deschise în autoritățile publice centrale și locale.

Până la 31 decembrie 2024, Republica Moldova a beneficiat de posibilitatea de a actualiza Planul de acțiuni, inclusiv prin introducerea unor noi angajamente și ajustarea acțiunilor existente, cu termen de implementare până la sfârșitul anului 2025. Procesul de actualizare a fost inițiat în perioada noiembrie-decembrie 2024, în baza deciziei Comitetului de coordonare pentru guvernare deschisă și în urma consultărilor cu societatea civilă.

Planul de acțiuni actualizat include angajamente în domenii-cheie precum:

- accesul la informații de interes public;
- transparența procesului decizional;
- bugete deschise;
- achiziții publice deschise;
- digitalizarea serviciilor corecționale;
- transparența raportării privind implementarea UNCAC;
- date deschise.

Relevanța angajamentelor Planului de acțiuni pentru principiile guvernării deschise

Angajamentele incluse în Planul de acțiuni pentru guvernare deschisă 2023-2025 sunt concepute pentru a contribui direct la promovarea principiilor fundamentale ale OGP:

1. **Transparența**

Planul prevede măsuri concrete pentru îmbunătățirea accesului la informațiile de interes public, inclusiv prin implementarea și monitorizarea aplicării Legii nr. 148/2023, dezvoltarea transparenței proactive pe paginile web ale entităților publice și consolidarea mecanismelor de acces la informație la solicitare.

2. **Participarea civică**

Angajamentele vizează dezvoltarea și consolidarea mecanismelor instituționale de consultare, inclusiv platforme consultative permanente și instrumente digitale. Modernizarea portalului particip.gov.md urmărește facilitarea consultărilor publice online la toate nivelurile administrației publice și digitalizarea monitorizării procesului decizional.

3. **Responsabilitatea publică și colaborarea**

Planul promovează cooperarea structurată între autorități și societatea civilă prin mecanisme precum Comitetul de coordonare pentru guvernare deschisă, care asigură coordonarea și monitorizarea implementării angajamentelor. Acest cadru contribuie la consolidarea parteneriatului civic, la creșterea responsabilității instituționale și la îmbunătățirea calității politicilor publice.

Procesul Planului de acțiune

Prezentați o descriere a abordării guvernului în ceea ce privește participarea pe parcursul întregului ciclu OGP. De asemenea, prezentați o descriere a abordării guvernului în ceea ce privește participarea în timpul implementării. Vă rugăm să menționați în mod expres respectarea standardelor relevante din Standardele OGP privind participarea și cocrearea.

Abordarea Guvernului privind participarea pe parcursul întregului ciclu OGP

Cancelaria de Stat este autoritatea publică responsabilă de coordonarea procesului Open Government Partnership (OGP) în Republica Moldova și asigură aplicarea Standardelor OGP privind participarea și cocrearea pe întregul ciclu al Planului de acțiuni.

În anul 2023, Guvernul a relansat activitatea **Comitetului de coordonare pentru guvernare deschisă**, constituit inițial în 2018, ca platformă instituționalizată de dialog și cocreare între autoritățile publice și societatea civilă. Relansarea Comitetului a avut drept scop consolidarea participării structurale a societății civile în definirea priorităților, elaborarea angajamentelor și monitorizarea implementării reformelor de guvernare deschisă.

Structura și funcționarea mecanismului de cocreare

Pentru perioada 2023–2025, Comitetul este format din 10 membri titulari și 10 supleanți, reprezentând în mod paritar autorități publice centrale și organizații ale societății civile. Reprezentanții societății civile au fost selectați prin Platforma Națională a Forumului Societății Civile din Parteneriatul Estic, în baza criteriilor de expertiză, capacitate de reprezentare și experiență în domeniul guvernării deschise.

La 4 mai 2023, Cancelaria de Stat a relansat oficial Comitetul și a inițiat cel de al 5-lea ciclu de planificare în domeniul guvernării deschise. În cadrul primei ședințe din 18 mai 2023 au fost aprobate Regulamentul Comitetului, structura de lucru și mecanismul de copreședinție (un reprezentant al autorităților publice și unul al societății civile), asigurându-se astfel echilibrul de putere și dialogul egal, în conformitate cu Standardele OGP.

Participarea în etapa de elaborare a Planului de acțiuni

Procesul de cocreare a fost conceput ca unul deschis, previzibil și incluziv, respectând standardele OGP privind:

- notificarea timpurie (early notice),
- diversitatea canalelor de participare,
- feedback public asupra propunerilor recepționate.

Calendarul procesului de elaborare a Planului de acțiuni 2023–2025 a fost publicat public, împreună cu procesul-verbal al ședinței Comitetului din 18 mai 2023. Colectarea propunerilor a început la 25 mai 2023 și s-a desfășurat pe o perioadă de peste șase săptămâni, până la 10 iulie 2023, asigurând un interval suficient de participare pentru toate părțile interesate.

Apelul de propuneri a fost diseminat prin:

- site-ul oficial al Cancelariei de Stat;
- portalul particip.gov.md;
- comunicări directe către autorități publice centrale și locale, autorități autonome și organizații ale societății civile;
- rețelele organizațiilor societății civile membre ale Comitetului.

Procesul a fost completat prin consultări tematice cu autoritățile publice locale, organizate cu sprijinul Consiliului Europei, precum și printr-o consultare publică în format fizic, desfășurată la 23 august 2023, în incinta Casei Guvernului. Proiectul Planului de acțiuni a fost supus ulterior consultării publice online, în perioada 12-27 septembrie 2023, și transmis concomitent instituțiilor publice și organizațiilor societății civile pentru feedback scris.

Planul de acțiuni a fost finalizat și agreat în cadrul ședinței Comitetului de coordonare din 6 octombrie 2023, reflectând contribuțiile recepționate pe parcursul tuturor etapelor.

Actualizarea Planului de acțiuni și cocrearea continuă

În conformitate cu Standardele OGP privind flexibilitatea și adaptarea planurilor de acțiuni, în noiembrie 2024 a fost inițiat procesul de actualizare a Planului de acțiuni 2023–2025. Anunțul public de intenție a fost publicat pe particip.gov.md și pe pagina oficială a Cancelariei de Stat, iar părțile interesate au fost informate direcționat despre oportunitatea de a formula propuneri.

Propunerile recepționate au fost discutate în cadrul unei ședințe extinse a Comitetului (20 noiembrie 2024) și ulterior analizate în ședința din 4 decembrie 2024. Rezultatele examinării au fost aprobate prin Hotărârea Comitetului de coordonare nr. 2 din 04.12.2024 și comunicate public. Modificările convenite au fost oficializate prin Dispoziția Guvernului nr. 237/2024.

Abordarea Guvernului privind participarea în etapa de implementare

Participarea părților interesate este menținută ca principiu central și în etapa de implementare a Planului de acțiuni. În februarie 2024, Comitetul de coordonare a decis consolidarea mecanismelor participative, inclusiv prin implicarea activă a actorilor din afara Comitetului, pentru a asigura calitatea și ritmul implementării angajamentelor.

Începând cu anul 2024, ședințele Comitetului se desfășoară periodic, în format public, cu anunțarea prealabilă a agendei și cu invitarea largă a autorităților publice, organizațiilor societății civile și a altor părți interesate. Materialele aferente ședințelor sunt publicate online, asigurând transparența procesului decizional și accesul public la informație.

Pentru angajamentele cu interes public sporit, Comitetul organizează ședințe tematice dedicate și grupuri de lucru ad-hoc. Un exemplu relevant este grupul de lucru creat pentru angajamentul „Acces la informații”, care s-a întrunit periodic pentru a analiza implementarea Legii nr. 148/2023 și pentru a identifica necesitatea ajustării indicatorilor și instrumentelor de monitorizare.

Pe parcursul perioadei de implementare (noiembrie 2023 – noiembrie 2025), Comitetul s-a întrunit în opt ședințe, dintre care șase în format extins, analizând progresul în implementarea principalelor angajamente și facilitând dialogul continuu între autorități și societatea civilă.

Prin instituționalizarea Comitetului de coordonare, aplicarea unor mecanisme clare de consultare publică, asigurarea feedback-ului documentat și menținerea dialogului pe tot parcursul implementării, Guvernul Republicii Moldova respectă și operaționalizează Standardele OGP privind participarea și cocrearea, tratând participarea nu ca un exercițiu punctual, ci ca un proces continuu și adaptiv pe întreg ciclul OGP.

Utilizarea recomandărilor IRM

Explicați pe scurt modul în care cele cinci recomandări cheie din ultimul raport IRM au fost utilizate pentru a îmbunătăți procesul de elaborare și punere în aplicare a planului de acțiune în acest ciclu al planului de acțiune.

Realizarea recomandărilor MIR (IRM) în procesul de cocreare și implementare

În acest ciclu al Planului de acțiuni OGP 2023–2025, Guvernul Republicii Moldova a utilizat în mod sistematic recomandările cheie formulate de Mecanismul Independent de Raportare (IRM) pentru a consolida calitatea cocreării și a implementării angajamentelor. Aplicarea acestora a condus la un proces mai previzibil, mai incluziv și mai transparent, aliniat Standardelor OGP privind participarea și cocrearea.

Recomandarea 1: Stabilirea timpurie a foii de parcurs și a obiectivelor procesului

Pentru a răspunde acestei recomandări, Cancelaria de Stat a reînnoit, în mai 2023, mecanismul multi-stakeholder (Comitetul de coordonare pentru guvernare deschisă), asigurând o componență paritară între autorități publice și societatea civilă. Regulamentul Comitetului, publicat online, stabilește clar rolurile, frecvența minimă a ședințelor și principiile de funcționare.

Înainte de lansarea apelului de propuneri, Cancelaria de Stat a publicat calendarul procesului de cocreare, precum și procesul-verbal și decizia primei ședințe a Comitetului (18 mai 2023), în care au fost discutate obiectivele planului și etapele procesului. Acest demers a asigurat notificarea timpurie a părților interesate și o bază comună de înțelegere a priorităților planului.

Recomandarea 2: Publicarea sistematică a informațiilor despre toate etapele cocreării

Pentru a îmbunătăți transparența procesului, Cancelaria de Stat a consolidat pagina web dedicată OGP, care funcționează ca depozitar național al informațiilor aferente guvernării deschise. Pagina include documente privind planurile de acțiune curente și anterioare, procesele de cocreare, rapoarte de implementare și linkuri relevante.

În februarie 2024, a fost realizată o revizuire completă a conținutului depozitarului pentru a asigura conformitatea cu standardele de accesibilitate și cu cerințele privind publicarea informațiilor pe site-urile oficiale. Documentele neconforme au fost înlocuite, consolidând astfel accesul deschis și nediscriminatoriu la informație.

Recomandarea 3: Extinderea participării părților interesate din interiorul și din afara guvernului

Componența actuală a Comitetului de coordonare reflectă o extindere semnificativă a reprezentării instituționale și civice față de ciclurile anterioare. Pe lângă Cancelaria de Stat, sunt

implicați reprezentanți ai Ministerului Justiției, Ministerului Finanțelor, Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării și Agenției de Guvernare Electronică.

Din partea societății civile, sunt reprezentate organizații cu expertiză diversă în domenii precum guvernare deschisă, drepturile omului, administrație publică locală și monitorizare civică. Includerea Congresului Autorităților Locale din Moldova a consolidat dimensiunea locală a cocreării, contribuind la o abordare mai echilibrată și mai reprezentativă.

Recomandarea 4: Documentarea și comunicarea feedbackului asupra contribuțiilor primite

Pentru a răspunde acestei recomandări, Cancelaria de Stat a instituit un mecanism structurat de feedback scris pe parcursul întregului proces de cocreare. Apelul inițial de propuneri a fost realizat printr-un chestionar public, distribuit pe multiple canale, care a generat 70 de răspunsuri din partea autorităților publice și a organizațiilor societății civile.

Contribuțiile au fost discutate în consultări dedicate și în cadrul Comitetului de coordonare. Ulterior, Cancelaria de Stat a publicat:

- tabele de sinteză a propunerilor recepționate, cu indicarea deciziilor (acceptat / acceptat parțial / neacceptat) și a justificărilor aferente;
- feedbackul rezultat din consultările publice și din procesul de avizare;
- comentariile primite în cadrul consultării online, împreună cu rezultatele examinării acestora.

Acest demers a asigurat trasabilitatea contribuțiilor și a consolidat încrederea părților interesate în procesul de cocreare.

Recomandarea 5: Îmbunătățirea participării în etapa de implementare

Recomandările IRM privind implementarea au fost integrate prin consolidarea rolului Comitetului de coordonare ca platformă activă de monitorizare și dialog. Începând cu anul 2024, Comitetul s-a întrunit regulat, inclusiv în ședințe extinse, cu invitarea unui spectru mai larg de părți interesate, analizând progresul pe angajamente și identificând necesitatea ajustărilor operative.

Pentru anumite angajamente, au fost create grupuri de lucru ad-hoc, care au facilitat implicarea continuă a organizațiilor societății civile în implementare și monitorizare.

Recomandările IRM privind implementarea planului sunt detaliate pe fiecare angajament și urmează a fi menționate la evaluarea progresului implementării acțiunilor specifice.

Evaluarea angajamentelor

Prezentați mai jos evaluarea progresului înregistrat pentru fiecare dintre angajamentele propuse în planul de acțiune, utilizând culori care indică progresul. Furnizați dovezi care să susțină evaluarea, prezentați pe scurt motivele care stau la baza evaluării și identificați pașii următori.

Cel de al 5-lea Plan național de acțiuni pentru guvernare deschisă pentru anii 2023-2025 conține 7 angajamente și 56 de acțiuni, rata generală de implementare fiind de 87%.

Progrese semnificative, cu o rată de implementare de cel puțin 75%, sunt înregistrate la 6 angajamente: (i) Bugete deschise (responsabili – consorțiu de OSC); (ii) Acces la informații (responsabil – Cancelaria de Stat); (iii) Participare publică (responsabil – Cancelaria de Stat); (iv) Digitalizarea serviciilor corecționale (responsabil – Ministerul Justiției); (v) Achiziții publice deschise (responsabil – Ministerul Finanțelor); (vi) Date deschise (responsabil – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării).

Progres redus se atestă la angajamentul 4: Transparența raportării la UNCAC (responsabil – Centrul Național Anticorupție).

Finalizat sau progres substanțial

Progres limitat

Nu a început/Cu întârzieri semnificative

Angajament	Evaluarea progresului (verde/portocaliu /roșu)	Dovezi care susțin evaluarea	Motivele evaluării	Pașii următori
1. Acces la informații		Cadrul pentru transparență proactivă și web: HG nr. 728/2023 + cerințe minime pentru site-uri și profiluri social media; șablon unic de site (Drupal) elaborat de STISC și aprobat de Cancelaria de Stat; 34 instanțe de dezvoltare până la 15.12.2025. Extindere spre APL: cerințe minime pentru șablon APL; informarea APL prin Oficii teritoriale ale Cancelariei de Stat: 6 primării + 3 consilii raionale au	Nivel de implementare - 97% Total acțiuni - 18 Realizate - 17 Progres semnificativ -1 Volumul de livrabile (HG-uri, șabloane, monitorizare repetată, instruiri, instrumente digitale) arată implementare funcțională, nu doar formală. Impact: Standardizează transparența	Distribuirea ghidului privind transparența proactivă (finalizat și publicat, urmează distribuire). Consolidarea resurselor pentru monitorizare; formate accesibile; publicarea proactivă a datelor cel mai des solicitate (recomandări IRM). Finalizarea noului e-curs

		primit instanțe; instruire online 09.12.2025; pregătire hosting/migrare. Monitorizare sistematică: monitorizări 2024–2025 (APC + APL), rapoarte și re-evaluări; colectare date primare pentru ~900 primării. Registrul cererilor: HG nr. 1027/2023 (model/instrucțiuni), plus versiune Excel disponibilă; obligații clare de raportare. Instrumente de suport: Ghid practic (analiză art.-cu-art.), diseminare (1500 ex.), seturi FAQ pentru furnizori și solicitanți. Capacitare masivă: 51 sesiuni (34 fizic/17 online), ~3660 participanți (2660 APC + 1000 APL); e-cursuri (2024:13, 2235 participanți). Digitalizare: integrarea registrului pe e-Democrație (în modul e-Petiții); în ianuarie 2026 – 70 de furnizori incluși.	proactivă și reduce „fragmentarea” site-urilor publice. Crește calitatea și trasabilitatea cererilor de acces (registru în e-Democrație). Ridică capacitatea instituțională (mii de funcționari instruiți), cu efect direct asupra aplicării Legii 148/2023.	(CoE) și, ideal, integrarea lui ca standard de onboarding (recomandare IRM).	
--	--	--	---	---	--

2. Transparența în procesul decizional		Evaluări/studii: studiu privind cadrul normativ (CoE/Congres) + prezentare publică (03.12.2024) și utilizare a recomandărilor pentru inițierea modificărilor; evaluarea particip.gov.md (GIZ) finalizată în nov. 2024; consultări pe rezultate (1 și 4 nov. 2024). Reformă normativă: inițiere feb. 2025; grup mixt 53 membri; concept consultat public; 77 recomandări, ~80% acceptate integral/parțial; versiunea a 4-a a proiectului noii legi; plan de prezentare la ședința secretarilor generali (febr. 2026). Modernizare particip.gov.md: caiet de sarcini; dezvoltare; platforma în versiune nouă 5 decembrie 2025; inițiere HG de reglementare (concept+ regulament). PCP (platforme consultative permanente): HG nr. 435/2023 (modificări la HG 967/2016	Nivel de implementare 95% Total acțiuni - 14 Realizate - 12 Progres semnificativ -1 În proces - 1 Sunt livrate simultan: (i) evaluări, (ii) modernizare de platformă, (iii) instituționalizare PCP + rețea, (iv) inițierea unei noi legi — ceea ce indică progres structural. Impact: Consultarea publică trece de la „procedură” la mecanism predictibil: PCP + indicatori + ghiduri. particip.gov.md modernizat → participare mai ușor de utilizat, potențial mai incluziv și mai trasabil (în special dacă se integrează etapele de legiferare). Rețeaua TeConsult creează „comunitate de practică” între ministere și crește calitatea consultărilor.	Finalizarea/pro movarea proiectului de lege privind participarea publică în procesul decizional (Guvern/Parlament). Finalizarea HG de reglementare a particip.gov.md și consolidarea monitorizării utilizării. Implementarea recomandărilor IRM: selecție deschisă/competitivă în PCP și focus pe eficacitatea practică.
--	--	---	--	---

		+ regulament-cadru); inventariere ~65 platforme; la 01.01.2025 – toate 14 ministere + Cancelaria de Stat au PCP. Ghid de organizare și funcționare elaborate, consultat și aprobat. Capacitate și mecanisme permanente: Rețeaua „TeConsult” (Ordin SGG nr. 43/2024), 6 ateliere 2024–2025 cu NDI; extindere cu FBA; 3 module în 2025, 3 planificate în 2026. Dimensiunea locală: ateliere regionale; instruiți CALM; programe CPR/OGP; ghid de bune practici la nivel local (cu suport GIZ) + instruirea formatorilor planificată.			
3. Digitalizarea serviciilor corecționale		Acord MJ-PNUD (10.10.2024) pentru proiect de transformare digitală (30 luni), finanțare SUA; grup de lucru (Ordin MJ nr. 266/2024) pentru sistem electronic de management al	Nivel de implementare 92% Total acțiuni - 6 Realizate-5 În proces - 1 Există progres substanțial pe arhitectură/procese/interoperabilitate și soluții concrete (raportare	Identificarea finanțării alternative și reluarea componentei de indicatori. Continuarea dezvoltării soluției de management al dosarelor și a	

		dosarelor (~1,9 mil. USD). Cartografiere registre (ANP) și analiza registrelor redundante (INP) pentru abrogare; acțiuni 2025 (optimizare, interoperabilitate, reducere dublări). Cartografiere procese probațiune (2025) + raport business/analiză. Interoperabilitate: elemente incluse în caietul de sarcini SIJ; acorduri ANP cu MAI, CSJ, CNAJGS. Raportare automatizată: Ordin ANP nr. 150/2024 – evidență electronică și notificări automate la 24h către OAP/PG/ANP. Limitare: definirea indicatorilor de performanță afectată de suspendarea finanțării PNUD (acțiune în întârziere) → se caută finanțare alternativă.	automată), chiar dacă o componentă (indicatori) rămâne vulnerabilă finanțării. Impact Reduce sarcina administrativă (registre redundante) și crește trasabilitatea cazurilor. Îmbunătățește transparența și reacția instituțională (raportare automată către procuratură/OAP). Creează bază pentru decizii bazate pe date (interoperabilitate), cu potențial de eficientizare și reducere a riscurilor.	interoperabilității planificate.
4. Transparența raportării la UNCAC		Realizat: declarație comună (59 state) la COSP (dec. 2023).	Nivel de implementare 25% Total acțiuni - 6	Informarea părților interesate despre

		Publicat: raport complet ciclul I (CNA + UNODC). Întârziat/neimplementat suficient: publicarea raportului complet ciclul II (după finalizare); actualizarea informației despre instituția coordonatoare (întârziată din cauza schimbării țărilor evaluatoare); lipsă de rezultate clare privind rapoarte alternative / participare OSC pe întreg ciclul.	Realizate - 1 În proces - 1 Incipient - 4 Deși există un pas politic (declarația) și transparență pe ciclul I, activitățile operative pentru ciclul II și implicarea sistematică a societății civile sunt insuficient avansate. Impact limitat asupra încrederii publice și a cocreării anti-corupție, din cauza întârzierilor și a insuficienței transparențe pe ciclul II.	etape/responsabilități; actualizarea chestionarului; colectarea contribuțiilor; consultarea publică a proiectului raportului; publicarea contribuțiilor instituționale și a rapoartelor alternative; actualizarea paginii CNA și operaționalizarea participării OSC.	
5. Bugete deschise		Program de instruire (iul–sept 2023) pentru 15 OSC; ghid „Participarea civică în procesul bugetar” (RO/RU) pe euromonitor.md. 29 rapoarte independente până la 30.04.2024 (publicate) + încă un raport (mai 2025). Vizibilitate/advocacy: 30 mese rotunde; 35 întâlniri de advocacy; continuarea monitorizării	Nivel de implementare 100% Total acțiuni - 7 Realizate - 7 Impact Crește controlul public și calitatea deciziilor bugetare prin monitorizare independentă și dialog structurat. Consolidarea platformelor OSC → voce mai coerentă pe		

		implementării recomandărilor. Secretariat comun funcțional pentru 3 platforme (RM–UE, DAG, EaP CSF); ședințe și networking; instruiți (76 OSC / 255 participanți). Advocacy extern: vizite la Bruxelles/Berlin; rapoarte independente privind implementarea recomandărilor CE (Raport 1; Raport 2 – iulie 2025); note de poziție (10).	agenda de europenizare și reforme.	
6. Achiziții publice deschise		Transparență pentru achiziții de valoare mică prin RSAP/MTender + raportare trimestrială pentru achiziții exceptate. Date accesibile inclusiv în „Catalogul de date deschise al MF”; statistici și rapoarte AAP. Volum raportat (primele 9 luni 2025): achiziții de valoare mică ~1,883 mld lei; achiziții sectoriale de valoare mică ~243 mil lei.	Nivel de implementare 83% Total acțiuni - 3 Realizate - 2 În proces - 1 Impact Extinde transparența către segmentul vulnerabil la opacitate: achiziții de valoare mică/directe. Profesionalizează sistemul prin instruiți masive și	Finalizarea achiziției și desemnarea dezvoltatorului , apoi adoptarea conceptului de re-engineering. Continuarea instruirilor și îmbunătățirea calității raportării/executării contractelor.

		Capacitate: 2024 – 22 seminare / 1639 persoane; 2025 (9 luni) – 19 instruirii / 2150 persoane; instruirii CTIF și inițiative OSC. Re-engineering system electronic de achiziții: inițiere e- Achiziții 30.05.2025; proces dependent de desemnarea dezvoltatorului (adoptarea conceptului final după achiziție) → componentă încă în derulare.	responsabilități clare (AAP). Creează premise pentru interoperabilitat e națională /europeană prin re-engineering (în curs).	
7. Date deschise		Legea nr. 109/ 2025 privind datele deschise și reutilizarea informațiilor din sectorul public: aprobată de Guvern (19.03.2025), votată de Parlament (10.04 și 22.05.2025), publicată oficial; cadrul conex aprobat de Guvern. Legea privind guvernanța datelor: inițiere și proiect preliminar consultat; necesită revizuire substanțială din cauza evoluțiilor la nivel UE (Digital Omnibus) - în reconfigurare	Nivel de implementare 75% Total acțiuni - 2 Realizate - 1 În proces - 1 Impact Creează bază legală clară pentru deschiderea datelor și reutilizare, cu efect asupra transparenței, inovării și serviciilor. Aliniază practicile la standarde europene (și creează obligații	Implementarea deplină a Legii 109/2025 (reguli secundare, responsabilități , monitorizare). Reevaluarea și definitivarea proiectului privind guvernanța datelor pentru coerență cu acquis-ul actualizat.

			previzibile pentru instituții).	
Total			Nivel de implementare 87% Planul 2023–2025 a produs schimbări structurale (legi, HG-uri, platforme, rețele, capacități) care cresc transparența, participarea și guvernanța bazată pe date, cu un singur blocaj major: accelerarea angajamentului UNCAC (și, punctual, riscul de finanțare pe componenta de indicatori în domeniul corecțional).	

Lecții și perspective

Pe baza rezultatelor de mai sus, care sunt principalele lecții și concluzii pe care le-ați învățat în elaborarea și implementarea planului de acțiune?

1. Cocrearea conform standardelor OGP este necesară, dar nu suficientă

Procesul de cocreare a respectat standardele stabilite de OGP, asigurând transparență, deschidere și participare formală. Totuși, experiența implementării arată că valoarea reală a angajamentelor crește proporțional cu intensitatea dialogului dintre autorități și organizațiile societății civile pe parcursul întregului ciclu de implementare, nu doar în faza de elaborare.

Lecție-cheie: cocrearea trebuie tratată ca un proces continuu, nu ca o etapă punctuală.

2. Informarea timpurie și incluzivă determină relevanța angajamentelor

Deși consultările au fost realizate conform cadrului OGP, analiza arată că o informare mai timpurie și mai largă a societății, inclusiv a grupurilor dezavantajate, ar fi permis o identificare mai precisă a necesităților reale și ar fi crescut caracterul incluziv și aplicabilitatea practică a acțiunilor.

Lecție-cheie: calitatea angajamentelor depinde direct de diversitatea și momentul implicării actorilor.

3. Ședințele extinse ale Comitetului au fost un factor major de succes

Desfășurarea ședințelor extinse ale Comitetului de coordonare, cu prezentarea progreselor pe fiecare angajament, a generat:

- o participare mai activă a OSC;
- o responsabilizare mai mare a autorităților;
- un spațiu real pentru ajustarea acțiunilor în funcție de feedback.

Lecție-cheie: mecanismele de guvernanță internă (Comitet, grupuri de lucru) sunt instrumente de impact, nu simple structuri formale.

4. Implementarea este mai rapidă acolo unde există continuitate și pregătire prealabilă

Angajamentele cu progres avansat (acces la informații, transparență decizională, bugete deschise, achiziții publice deschise) au beneficiat de:

- acțiuni pregătitoare anterioare aprobării planului;
- capacitate instituțională existentă;
- implicare constantă a OSC specializate.

Lecție-cheie: planurile de acțiune OGP sunt eficiente atunci când se bazează pe reforme deja inițiate, nu exclusiv pe intervenții complet noi.

5. Prioritizarea politică și instituțională contează

Progresul diferențiat între angajamente reflectă și nivelul de prioritate acordat de autoritățile responsabile, precum și maturitatea domeniului și a comunității de practică aferente.

Lecție-cheie: fără asumare instituțională clară, chiar și angajamentele bine concepute riscă stagnarea.

6. Dependența de finanțare externă rămâne un risc structural

Unele întârzieri au fost cauzate de sistarea sau reconfigurarea finanțării externe, ceea ce a afectat continuitatea anumitor acțiuni (ex. indicatori, componente digitale complexe).

Lecție-cheie: sustenabilitatea angajamentelor necesită diversificarea surselor de finanțare și, pe cât posibil, integrarea lor în bugete și politici publice naționale.

7. Prezența autorităților responsabile la masa dialogului accelerează soluțiile

Participarea constantă a reprezentanților autorităților responsabile în ședințele Comitetului a facilitat:

- comunicarea deschisă privind blocajele;
- identificarea timpurie a soluțiilor;

- ajustarea realistă a termenelor și livrabilelor.

Lecție-cheie: dialogul instituționalizat reduce riscul acumulării problemelor și crește rata de implementare.

Perspective pentru următorul ciclu de planificare

1. Consolidarea elementelor cocreării ca mecanism de implementare

- grupurile de lucru tematice active pe toată durata implementării;
- schimbul continuu de date, rezultate și lecții;
- rolul OSC nu doar ca monitori, ci ca parteneri de implementare.

2. Accent mai puternic pe incluziune și impact, fiind necesară

- implicarea mai activă a grupurilor subreprezentate;
- formularea angajamentelor orientate explicit spre impact (nu doar livrabile);
- definirea clară a beneficiarilor finali.

3. Integrarea guvernării deschise în politicile sectoriale. Rezultatele arată potențialul integrării OGP în:

- digitalizare;
- justiție;
- administrație locală;
- bugete și achiziții.

Guvernarea deschisă trebuie tratată ca un cadru transversal, nu ca un domeniu separat.

4. Continuarea practicilor de colaborare și promovare comună. Activitățile comune de promovare, instruire și comunicare între autorități și OSC sporesc:

- vizibilitatea rezultatelor;
- încrederea publică;
- sustenabilitatea reformelor.

Concluzie generală

Planul de acțiuni 2023–2025 demonstrează că guvernarea deschisă produce rezultate concrete atunci când există dialog real, capacitate instituțională și continuitate. Lecțiile învățate indică necesitatea trecerii de la un model centrat pe livrabile la unul centrat pe impact, incluziune și colaborare pe termen lung.

Recomandări

Pe baza rezultatelor de mai sus, ce acțiuni critice trebuie întreprinse? Ce ajustări sunt necesare? Ce alte sarcini, care nu sunt neapărat identificate în planul de acțiune, sunt necesare pentru a avansa angajamentele? Cine trebuie să fie implicat pentru ca rezultatele să fie atinse?

Recomandări pentru avansarea angajamentelor de guvernare deschisă

1. Acțiuni critice care trebuie întreprinse pe termen scurt (priorități imediate)

1.1. Accelerarea angajamentului privind UNCAC, singurul angajament cu progres redus care afectează credibilitatea transversală a agendei de guvernare deschisă.

- Relansarea procesului de coordonare a ciclului II de evaluare UNCAC, cu calendar public, responsabilități clare și etape definite.
- Instituirea unui mecanism de consultare regulată cu societatea civilă pe toate etapele procesului (auto-evaluare, rapoarte, follow-up).
- Publicarea sistematică a informațiilor relevante (contribuții instituționale, rapoarte alternative, sinteze explicative).

1.2. Finalizarea și operaționalizarea reformelor normative inițiate, fără aceste acte, progresul instituțional riscă să rămână fragmentar.

- Promovarea și adoptarea noii legi privind participarea publică în procesul decizional, cu asigurarea unei perioade clare de tranziție și ghiduri de aplicare.
- Aprobarea hotărârii Guvernului privind reglementarea particip.gov.md și clarificarea statutului juridic al platformei.
- Implementarea cadrului secundar aferent Legii nr. 109/2025 privind datele deschise.

1.3. Asigurarea sustenabilității financiare a angajamentelor, riscul de blocaj la implementare este structural

- Identificarea surse alternative de finanțare pentru acțiunile afectate de sistarea sprijinului extern.
- Integrarea acțiunilor-cheie în bugetele instituționale și în documentele de planificare multianuală (CBTM, PNA UE).

2. Ajustări necesare în modul de implementare

2.1. Trecerea de la monitorizarea livrabilelor la monitorizarea impactului

Reformularea indicatorilor pentru a reflecta:

- utilizarea efectivă a platformelor (nu doar existența lor);
- schimbările de comportament instituțional;
- beneficiile pentru cetățeni și OSC.

Introducerea unor indicatori calitativi (feedback utilizatori, studii de caz, exemple de utilizare).

2.2. Consolidarea rolului Comitetului de coordonare

- Instituționalizarea ședințelor tematice periodice, dedicate fiecărui angajament.
- Implicarea constantă a factorilor de decizie din autoritățile responsabile, nu doar a punctelor tehnice.

- Implicarea partenerilor de dezvoltare în activitatea Comitetului în calitate de observatori.

2.3. Ajustarea abordării de cocreare

Extinderea cocreării dincolo de faza de elaborare, prin:

- grupuri de lucru active pe parcursul implementării;
- implicarea OSC în testarea soluțiilor (platforme, ghiduri, mecanisme).

Implicarea mai timpurie și mai structurată a APL și a grupurilor subreprezentate.

3. Sarcini suplimentare necesare (dincolo de Planul de acțiuni)

3.1. Investiții în capacitate administrativă și profesionalizare

Creșterea capacităților pentru:

- monitorizare;
- analiză de date;
- suport metodologic pentru APC și APL.

Instituirea caracterului obligatoriu al cursurilor online-cheie (acces la informații, transparență decizională, guvernare deschisă).

3.2. Comunicarea strategică a rezultatelor

- Elaborarea unei strategii de comunicare a guvernării deschise, orientată spre cetățeni.
- Utilizarea narativelor bazate pe impact (exemple concrete, „ce s-a schimbat pentru oameni”).
- Implicarea mass-media și a influencerilor civici în promovarea utilizării instrumentelor existente.

Pentru următorul ciclu de guvernare deschisă, accentul trebuie să se mute de la extinderea listei de acțiuni la consolidarea impactului, prin prioritizare, sustenabilitate, integrare instituțională și colaborare reală între toți actorii implicați.